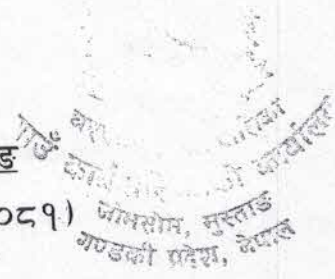

घरपझोड गाउँपालिका
विपद् व्यवस्थापन समिति, मुस्ताङ
बार्षिक कार्ययोजना (आ.ब.२०८०/०८१)

पृष्ठभूमि:

हिमालपारीको जिल्ला मुस्ताङमा रहेको ५ वटा स्थानीय तह मध्ये जिल्लाको सदरमुकाम रहेको साविकको जोमसोम गा.वि.स., मार्फा गा.वि.स. र टुकुचे गा.वि.स. का केही वडाहरू रहेको यस घरपझोड गाउँपालिका जिल्लाका अन्य गाउँपालिका सरहनै यहाँको भू-धरातल कमजोर रहेको छ। यस गाउँपालिका अन्तर्गत पर्ने धेरै जसो भू-क्षेत्रहरू उच्च पहाडी र हिमाली भू-भाग अन्तर्गत पर्दछ। गाउँपालिकाको दक्षिण तर्फ केही मात्रामा वनस्पतिहरू देखिने भएता पनि उत्तर तर्फ ज्यादै न्युन वनस्पतिहरू रहेको पाईन्छ। गाउँपालिकाको बिच भएर कालीगण्डकी नदी बहने गर्दछ र पाण्डा खोला, स्याङ खोला, मार्फा (राज) खोला, ठिनी खोला, दुम्बा खोला र चिबाङ खोला कालीगण्डकी नदीका सहायक नदीहरू हुन।

गाउँपालिकामा सम्भावित विपद्को अवस्था:-

- १) हिमपात तथा भारी बर्षा: यस गाउँपालिका हिमाली क्षेत्रमा पर्ने हुनाले मंसिर महिना देखि फागुन महिनामा भारी हिमपात हुने सम्भावना रहन्छ। कुनै बर्षमा असोज, कार्तिक, चैत्र र बैशाख महिनामा पनि हिमपात हुने गर्दछ। त्यस कारण असोज महिना देखि बैशाख सम्मको लागि हिमपातबाट हुने विपद् व्यवस्थापनको लागि तयारी अवस्थामा रहनु पर्ने हुन्छ। साथै यहाँ न्युन बर्षा हुने भएतपनि कहिले काँहि बैशाख, जेठ, असार र श्रावण महिनामा बढी बर्षाका कारण पहिरो जाने लगायत कम बर्षा हुने क्षेत्रका लागि बनेका भौतिक संरचनाहरू भत्कने गर्दछ।
- २) बाढी पहिरो:- कालीगण्डकी नदी र यसका सहायक नदी, खोल्सा खोल्सीहरूमा बर्षातमा वा हिउदमा बढी हिमपातको समयमा साथै बर्षायाममा बर्षाका कारण जेष्ठ देखि भाद्र महिना सम्ममा विपद् व्यवस्थापनको लागि तयारी अवस्थामा रहनु पर्दछ।
- ३) सुख्खा तथा हिम पहिरो:- नाङ्गो डाडाँ लगायत हिमाली क्षेत्रमा सुख्खा पहिरो र हिम पहिरो आउने गर्दछ। यस्ता पहिरोहरू नियमित नहुने तर माथिल्लो क्षेत्रमा आउने यस प्रकारको विपद्ले तल्लो भेगमा रहेका गाउँ बस्ती, घुम्ती गोठहरूमा क्षति पुऱ्याउने गर्दछ।

४) आगलागी:- फागुन, चैत्र र बैशाख महिनामा सुख्खा समयमा वनमा आगलागी हुने गर्दछ र यहाँका गाउँ बस्तीहरूको बनावट एकै ठाउँमा गुजुमुजु रहेकोले बिजुली तार साथै व्यक्तिगत लापरवाहीका कारण आगलागीको घटना पनि हुने गर्दछ।

५) High Altitude Sickness:- यस घरपझोड गाउँपालिकाको क्षेत्रफल २७०० मिटर देखि माथि पर्ने हुँदा मुस्ताङ घुम्न आउने पर्यटक लगायत कर्मचारीहरुमा कहिलेकाहि High Altitude Sickness हुने गर्दछ । उल्लेखित सम्भावित बिपद्का मुख्य कारणहरु बाहेक कृषि बालीमा लाग्ने रोग तथा किटको प्रकोप, पशु धनमा असर गर्ने सूक्ष्म जिवाणुको महामारी, मनुष्य जातीलाई असर गर्ने सूक्ष्म जिवाणुको महामारी बाट पनि विपद् आउने गर्दछ ।

विपद् व्यवस्थापनको लागि गाउँपालिकामा भएको व्यवस्था:-

- १) घरपझोड गाउँपालिकाको विपद् व्यवस्थापन कोष परिचालन कार्यविधि, २०७५ पारित भएको ।
- २) घरपझोड गाउँपालिकाको विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७७ पारित भएको ।
- ३) घरपझोड गाउँपालिका आपतकालीन कार्य सञ्चालन कार्यविधि, २०८० पारित भएको ।
- ४) गाउँपालिका भित्र विपद् व्यवस्थापनको लागि विपद् व्यवस्थापन कोषको स्थापना गरी आवश्यक बजेटको व्यवस्था भएको ।
- ५) पालिका र ५ वटै वडामा विपद् व्यवस्थापन समिति गठन भएको ।
- ६) पालिका र ५ वटै वडामा विपद् सम्बन्धि प्रतिरक्षा सामग्रीहरु खरिद गरी तयारी अवस्थामा राखिएको ।
- ७) स्थानीय आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र तथा विपद् व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन अनुकूलन सिकाई केन्द्र भवन निरमाण सम्पन्न भई स्थापना गरिएको ।
- ८) सूचना केन्द्रका लागि कर्मचारीलाई जिम्मेवारी दिइएको ।
- ९) विपद्को लागि तारजाली खरिद गरी राखिएको ।

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

